

Maltese Literature Group Inc.
Grupp Letteratura Maltija Ink.

Incorporation No. A8686H

Kull korrispondenza għandha tintbagħat lis-Segretarju f'dan l-indirizz:
MLG, 477 Royal Parade, Parkville, Victoria 3052

FOLJU T'AHBARIJJIET
Numru 272 :: JANNAR, 2019

Editor: Paul Vella
paul.vella44@gmail.com

2019

*Il-President u l-Kumitat
tal-Grupp Letteratura Maltija
tal-Victoria jixtiequ lill-membri
kollha u l-familji tagħhom u
ill-qarrejja tal-Folju tagħna*

*Sena Gdida
mimlija sabħa, risq, barka u sliem!*

TLIET AVVENIMENTI DWAR MANWEL CASSAR

Il-membri tagħna Manwel Cassar dan l-aħhar kellu pjaċir li jgħaddi minn żewġ avvenimenti ta' għieh għalih u għall-komunità Matlija. Fiċ-Ċelebrazzjonijiet tal-Anzjani, il-Kunsill ta' Port Phillip jagħmel attivitajiet tal-kittieba lokali. Il-Kunsill iħobb isemmi li l-komunità tal-Muniċipalitá tiegħu hija multikulturali b'interessi partikulari li jżewqu l-ħajja f'din il- Muniċipalitá. Is-sena l-oħra Manwel kien mitlub jaqra poezija tiegħu bil-Malti u bi traduzzjoni bl-Ingliż. Ix-xogħlijiet deħru bil-Malti u bl-Ingliż fi ktieb stampat mill-Kunsill. Din is-sena Manwel reġa' ntlqa' b'poezija tiegħu bil-Malti u bi traduzzjoni tagħha bl-Ingliż u wkoll deħru fi ktieb ieħor flimkien ma' bijografija fil-qosor li ma tonqosx issemmi l-ořigini ta' Manwel.

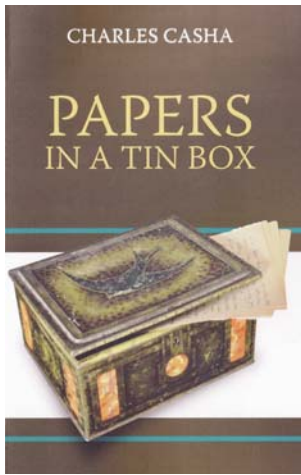
Barra li huwa kittieb magħruf fostna, Manwel huwa pittur magħruf fost l-artisti tal-għaqdiet tal-arti.

Manwel huwa artist fil-prattika, imma huwa wkoll ikkwalfikat mill-universitajiet, mhux l-inqas bħala Master of Arts fir-riċerka tal-arti. Fil-21 ta' Novembru 2018, Manwel ngħatalu l-unur tal-grad ta' "fellow" tal-għaqda ewlenija tal-arti, Victorian Artists Society. Ir-ritratt ta' hawnhekk juri l-għoti tad-dokument li jixhed l-għażla ta' Manwel bħala "fellow" ta' din is-Socjetá, l-iktar waħda professjonali fost kollha.

Ukoll, Manwel kien ippremjat billi kwadru mpitter minnu kien ivvutat bħala "L-Għażla tal-Poplu" (People's Choice) fil-Festival tal-25-11-18 fit-Triq Ċentrali (Centre Road), Bentleigh. Il-Festival kien jinkludi baned, zeffiena – anki tal-

"Can-Can" – draguni Ċinizi, eċċ., u wirja ta' xogħlijiet tal-arti. Kien organizzat mill-Kunsill lokali.

Although at first one might think that Samwel is the main protagonist of the novel, as the story unfolds, several other characters emerge and these should be considered as equally important.

Most of them interact with each other and eventually also with Samwel – the boy who never grew up, the man who never tried to impress and remained genuine.

It seems that in the novel Casha had more than one theme to develop. This is a narrative of relationships between people, who in their life enjoy or suffer the consequences of somebody else's decisions and behaviour.

Samwel is the victim of others and the reader follows all that occurs to find out if Samwel succeeds in breaking the chain of events. Samwel always led a solitary life and after his mother's death, tried through his fantasies to find a way of life that gave him an aim for living, albeit a solitary life. It was one of his favourite pastimes that brought about his encounter with Claudia, the mysterious woman who came to live in one of the apartments in the buildings where he had gone to dwell after his mother's death.

In the novel, the desire for love is expressed in several characters, especially in Samwel. Kristina, Gwido's wife, is the woman whose husband never really loved her. She is a simple woman who was bred in a religious environment which demanded fidelity towards her husband. Her social environment, on the other hand, made her believe that as a woman her role was to care for her family, breed children and serve her husband. When the opportunity cropped up, she strongly expressed her disappointments. The same lovely house that her husband built her was the prison where in spite of everything she found a certain security.

At the end of the novel, the author desists from tying up all the loose ends, especially in the case of Samwel, who is left with the option of a status quo or forging ahead to attain what he had always longed for.

IL-ĠRAJJA WARA L-KELMA

Il-Ġrajja wara l-Kelma - Infittxu l-Imġhoddi u l-Preżent (Horizons Publications, Malta, 2018)

Charles Briffa

Kull kelma għandha l-ġrajja tagħha, ġrajja li taf tixxef xejriet ta' moħħ bikri jew ta' żmienna. Fid-dinja tal-kelma hemm ġid kbir. Fil-ġrajja wara l-kelma (ĠWK) insibu l-imġhoddi Malti ta' missirijietna (aktar milli l-imġhoddi barrani f'art missirijietna). U nsibu l-preżent ukoll. Għalhekk il-kuncett tal-ĠWK jhaddan xi aspetti tal-istorja kulturali ta' niesna.

Xi siltiet fil-Malti istituzzjonalizzati jipprovokaw kurżità u stagħġib fl-istess ħin.

- X'tgħidilna din l-għamla ta' lingwa fuq il-mentalità ta' niesna l-antiki?
- X'tikxfilna fuq il-moħħ tal-antenati tagħna?

Aħna u ngħarrxu f'din il-mentalità (permezz tal-ĠWK) naraw fl-istess waqt kif il-bniedem ibiddel dak li haddiehor ħaseb, ħass, emmen, u għamel.

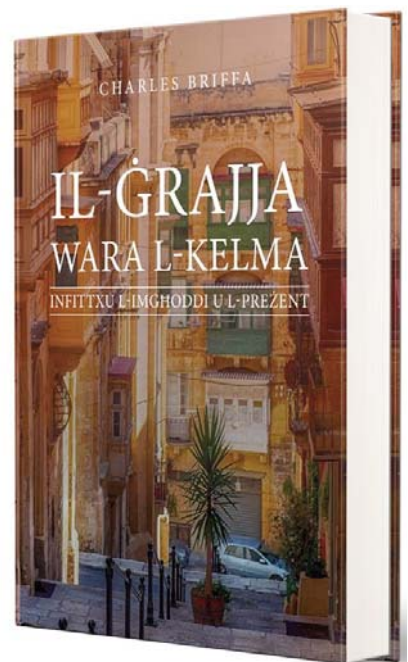
Jingħataw spjegazzjonijiet plawsibbli għas-sura tal-ħsieb Malti ta' missirijietna.

L-għarfien lingwistiku joffri ġrajjet impressivi ta' filosofija komuni li lill-antenati tagħna għamlithom umani. Il-ħidma investigattiva ta' dan il-ktieb tipprova tixhet dawl fuq il-ħsieb u t-tigrib tal-antenati tagħna li għal sekli sħaħ kienu abbandunati soċjalment, politikament, u edukattivament. Minkejja dan l-abbandun storiku, il-Maltin komuni tal-klassijiet il-baxxi ppriservaw il-mentalità u l-viżjoni tagħhom tal-ħajja fi lsienhom, ilsien dejjem mitkellem qatt miktub, u injorat mill-klassijiet l-għolja u mill-amministrazzjoni.

U l-lingwa kif qed tiżviluppa llum ukoll turi l-ħsieb Malti.

Dwar l-awtur

Il-Professur Charles Briffa jgħalliem it-traduzzjoni u l-letteratura Maltija fl-Università ta' Malta. Kiteb u tella' bosta programmi fuq il-lingwa għax-xandir u ppubblika ħafna studji fuq il-lingwa, il-letteratura, u t-traduzzjoni, u rebaħ bosta premjijiet letterarji tal-Premju Nazzjonali tal-Ktieb

**Jekk toqgħod Melbourne
u tixtieq issir membru
tal-Grupp Letteratura Maltija
tal-Victoria, ċempel
lill-P.R.O., Paul Vella fuq
9460-4404.
Nixtiequk tkun magħna.**

Sflog Muġuġ — Charles Briffa.

Victor Fenech, PS: Il-Muża Mħallta (Horizons, Malta, 2018)

Fil-ktieb *Fl-Arena* ta' Moħħu (2018) lil Victor Fenech urejtu bħala awtur intellettuali u mimli kultura. U wrejt ukoll li l-kitba letterarja tiegħu għandha personalità li tgħożż il-ġmiel u tikkritika l-kontemporanjetà, u ġġagħalna nissuspettaw fil-valuri tal-lum. Mhix biss kritika iebes tal-kontemporanjetà, imma hija wkoll sflog muġuġ ta' lment personali kontra l-ħajja li jingħaqad ma' lmenti personali oħra ta' poeti kontemporanji. Dawn huma karatteristiċi ta' Fenech li jinsabu wkoll f'*PS: Il-Muża Mħallta* (2018) li jien ma kontx rajt meta lestejt il-ktieb tiegħi għax kien għadu ma hariġx.

Darba Fenech kien qatagħha li ma jibqax jikteb poeziji u ħareġ *L-Aħħar Rimi* (1997); imma baqa', u reġa' għamel il-ħsieb li jerga' jieqaf u ppubblika *Għeluq* (2005); u lanqas din il-pubblikazzjoni ma waqqfitu għax issa ħareġ għall-pubbliku *PS: Il-Muża Mħallta* (2018), gabra li tintemm b'"endgame". Jiġifieri, dan l-aħħar ktieb huwa (bħala postscript) għamla ta' messaggġ ekstra miżjud fi tmiem ta' karriera poetika mifruxa u stabbilita fuq il-medda tad-deċennji mis-sittinijiet tas-seklu 20 'l hawn – messaggġ li jagħti tagħrif ieħor. Din il-bidla fil-ħsieb, Fenech jispjegaha u jiġġustifikaha (fid-dahla) billi jikkwota kif darba Anton Buttigieg fisser il-muża bħala "vera qahba" għax "anki f'nofs ta' lejl ma thallixx torqod, tgħidlek li trid u jkollok taqdiha". U fil-każ ta' Fenech, il-muża baqgħet tinbxu anki wara li għalaq it-tmenin.

F'din ir-recensjoni m'iniex se nirrepeti dak li għedt *Fl-Arena* ta' Moħħu, imma se nżid biss xi kummenti li jistgħu jiġu infilsati fil-ktieb.

Kemm ili nanalizza l-kitbiet ta' Victor Fenech dejjem rajt fih li l-lingwa tirrappreżenta r-realtà. L-għarfien ta' dinjetu (i.e. tal-kontemporanjetà tiegħu) jitqanqal mill-esperjenza diretta tiegħu tar-realtà, imbagħad isarraf dik l-esperjenza fi kliem. Il-kontemporanjetà tiġi aċċessibbli għalina permezz tal-lingwa kif imħaddma fil-poeziji u l-poeproża – lingwa li fl-istess hin tikkxef xejriet siewja tal-istil mentali tal-poeta. F'*PS* hekk għadni narah: poeta li l-lingwa tiegħu hija tieqa fuq id-dinja u bieb imbexxaq f'moħħu. Irrid ngħid li bħala tieqa l-lingwa tax-xogħlijiet tirrifletti d-dinja, imma bħala bieb imbexxaq il-lingwa tikkostitwixxi moħħu. Kull suġġett li jittratta jinbena fil-lingwa.

B'eżempju nsemmi l-użu tar-rima li jgħin sabiex jgħaqad il-ħsieb ma' ieħor, u fl-istess hin jorbot ir-ritmu mal-ideat. Fil-poeproża "Tmenin", Fenech iħaddem ir-rima biex jibni grad ta' emfasi fil-versi. Il-progressjoni tar-rima minn paragrafu poe-prozajku għal ieħor hija hekk: "poezija-parodija"; "poezija-poezija-anestesija" + "jitlax-jimportax"; "poezija-fantasija" + "ħjut-bjut"; "poezija-moħqrija" + "widien-ghotjen" + "bliet-swied" + "sinfonija-tbatija-poezija"; "poezija-poezija-tbatija-poezija" + "fatikuż/meraviljuż"; "poezija-tislija-frattarija" + "manja-xampanja". Il-parodija tlaqqa' t-tislija max-xampanja (tat-tluq?).

Ir-rima stilistika twassal biex b'mod inkonxju ma thallix il-poeproża tabbanduna lilha nnifisha, u minkejja r-repetizzjoni tal-istess ħoss il-poeproża ma tifgax, għax meta niffokaw fuq il-progressjoni tar-rima li thaddem l-element "-ija" nintebħu li r-rima tkun qed iżżid l-emfasi u l-melodija tal-versi. U dan ix-xogħol isir għax Fenech juża r-rima bħala element ta' għaqda fit-tifsir. Il-"poezija" jixxetha f'gustapożizzjoni ma' "parodija, anestezija, fantasija, moħqrija, sinfonija, tbatija, tislija, u fratarija" biex jagħti x-xejriet tal-impressjonijiet poetiċi tiegħu li kellu matul ħajtu. Plass hekk, ir-rima interna toħloq effett sfiq u koeziv. Il-kontenut semantiku tal-kliem irrimat jista' johloq rima ironika meta l-kliem li jirrima jkollu konflikt ma' dak li jkun qed jingħad jew ma' dak li jkun intenzjonat fix-xogħol. Meta jkun hemm effett ta' tensjoni jagħti impressjoni ta' taħwid.

Inżid ngħid ukoll li Fenech iħobb il-poeziji ta' taħdit ma' awturi magħrufin. Dan għamli f'xogħlijiet oħra u issa f'*PS* qed jerga' jagħmlu. Jidhol fi djalogu dirett ma' Yamanoue Okura (ċ.660-ċ733) li kien poeta klassiku Ġappuniż biex jithasseb bil-logika tal-moralità fuq "il-għala tal-faqar" u "l-impermanenza tal-ħajja umana". Id-djalogiżmu f'Fenech huwa stat ta' moħħu. U f'naħa oħra tal-ktieb daħal jiddjaloga letterarjament ma' Stephen Crane (1871-1900) bl-adattazzjonijiet li għamel tal-poeziji qosra ta' Crane mimlijin xbihat vividi u koncizi. Crane kien poeta, rumanzier, u novellist Amerikan; ix-xogħlijiet tiegħu juru aspetti realistiċi tad-dinja tiegħu, u għalih l-ambjent kien tremend u jsawwar ħajjet il-bniedem minkejja kollox. Bħal Crane, Fenech kmieni qatagħha li l-umanità hija studju interessanti – Crane raha aktar interessanti mill-istudji akkademiċi. Ma' Fenech inħossni nogħdos fil-poezija u l-poeproża li jgħibu ħajjin il-kondizzjonijiet horox tal-eżistenza umana.

Fil-kitbiet tiegħu Fenech huwa personali u jiġbed mis-sentimenti tiegħu mqanqla mill-ġrajjet reali tal-poeti barranin. U dawk il-ġrajjet iservu ta' springboard għal xi ħsieb fuq l-umanità. F'dan is-sens il-poezija u l-poeproża tiegħu huma intellettuali, u mhumiex kitbiet li jevokaw is-sentimenti. Huma xogħlijiet li jstimulaw il-moħħ (aktar milli jqanqlu l-qalb). Fihom atti-tudnijiet, twemmin, u fehmiet fuq il-bniedem u d-dinja tiegħu; u *PS* ikompli fix-xejriet Fenechjani li jilmħu l-letteratura bħala kuncett li hu essenzjalment drammatiku; u f'daqqa l-"poeżini", il-ħajku, il-poeziji, il-poeproża (issa nistgħu nħarsu lejn il-poeproża b'simpatija storika), il-poezija viziva, il-vers proġettiv, jipprovd u l-kontinwità mentali fi ħdan l-istrutturi ta' bixra konversazzjonali meġħjunin mill-vuċi li spiss tirrapporta t-tigrib. U ma' dan kollu, hawnhekk, jerga' jdaħħal l-element vizwali għax għalih il-vizwali u ċ-ċerebrali jagħtu "espressjoni ħolistika" u għalhekk "m'għandhomx jibqgħu fi stat ta' firda totali", anzi kultant "jistgħu jitqiesu kumplimentari" għal xulxin.

L-idea ta' postscript tingħaqad poetikament (u djalogikament) ma' xogħlijiet oħra għax fil-ġrajja tal-bniedem insibu xogħlijiet fi ħdan il-kuncett ta' *PS I Love You* li jħaddan: publikazzjonijiet letterarji (eż. *PS I Love You: An Intimate Portrait of Peter Sellers*, 1981, bijografija ta' Michael Sellers); produzzjonijiet għall-films u t-televisin (eż. *PS I Love You*, 2007, film ibbażat fuq ir-rumanz bl-istess isem ta' Cecelia Ahem li ħarġet fl-2004); u kompożizzjonijiet ta' songs (eż. *PS I Love You*, 1962, song tal-Beatles li ħarġet bħala l-B-side ta' Love Me Do.) – insibu anki x-xogħol ta' Kierkegaard, *Concluding Unscientific Postscript*. Il-ktieb ta' Fenech jidhol fin-niċċa postskriptjana tal-qasam intellettuali.

Dan il-ktieb, *PS: Il-Muża Mħallta*, jgħaddina mill-ħsieb tal-muża-qahba għall-poezija-frattarija – vjaġġ ta' ideat li fihom xi tmexx. Tgħid se jkun hemm xi PPS (post-postscript)?

Żaghżugh ta' Mitt Sena — Charles Briffa. John Cremona, Poeżiji (Klabb Kotba Maltin, Malta, 2018)

John Cremona (magħruf ukoll bhala l-Prim Imħallef Emeritus il-Prof. J.J.Cremona) tweled ix-Xaghra fis-6 ta' Jannar 1918 (fis-6 ta' Jannar ta' din is-sena jagħlaq 101 sena) u huwa l-uniku poeta Malti li qabez il-mitt sena. U għadu jikteb bil-qawwa tas-semplicità kkaratterizzata b'čarezza u b'sinčerità. Dawn huma karatteristiċi li juru moħħ mogħni bil-freskezza taż-żgħożija minkejja l-età kbira-sabiha tiegħu. F'xogħlu hemm komunikazzjoni ċivili.

Għač-čentinarju minn twelidu Cremona ħareġ Poeżiji (2018) li hu gabra msawra minn għadd ta' xogħlijiet li kien diġà ppubblika qabel, pless xi oħrajn għodda. Hekk insibu għażliet mill-kotba tal-poeżiji tiegħu bil-Malti Mas-Sebh Ghasafar (2004), Ekwinozju (2006), Poesie, Poems, Poeżiji (2009), u Il-Kantiku tax-Xaghra (2012) flimkien ma' għadd ta' poeziji oħra li qatt ma deheru mkien. Qabel dawn ix-xogħlijiet Cremona kiteb bosta poeziji bl-Ingliż u oħrajn bit-Taljan. Fl-1930ijiet beda jikteb il-poeżiji bit-Taljan u

ppubblika Eliotropi (1937) u ftit wara ppubblika għadd ta' poeziji bl-Ingliż f'Songbook of the South (1940). Il-ħajja hawtiela tiegħu ta' ġurist f'Malta u f'oqsma internazzjonali (il-kobor tiegħu f'dan il-livell hadd ma jista' jiddubita) ma qatlitlux il-muża u baqa' jikteb, tant li ħareġ għadd ta' poeziji oħra bl-Ingliż f'Malta Malta (1992), imbagħad wara beda jipubblika l-poeżiji tiegħu bil-Malti.

Sa mill-bidu nett il-kritika letterarja stmatu bhala poeta modern u eventwalment laqqmitu missier il-poeżija moderna f'Malta. Mument sinifikanti tal-ħajja komuni jitnaqqxu fil-versi mexxejja tiegħu b'għarfien li juri r-realtà bid-dehriet li jagħtina ta' ġrajjet u karattri ordinarji li tħosshom jiehdu n-nifs fir-ritmi li joħolqu arja ta' familjarità u ačcessibilità. Kollox jingħad b'končizjoni li twasslilna versi meqjusa u bil-galbu li jagħtuna l-qofol tal-ħsieb. F'dan il-poeta hemm id-dinja ta' barra fid-dehriet poetiċi tiegħu, imma minn dawn id-dehriet tfigg il-ħajja ġewwiena tiegħu: jixref moħħu bix-xeħtiet u l-attitudnijiet tiegħu. Għalhekk fiha element awtobijografiku qawwi: jagħtina l-ħajja kif għexha u kif fehema hu.

Ihaddem lingwa sempliċi u čara li tinfirex fuq medda ta' esperjenzi 'l barra mill-poeta u fl-istess hin dik il-lingwa tilhaqlu moħħu. Il-poeżija hija čara għax ħafifa: ihaddem is-sengħa tal-kliem meqjus; u hija sinčiera, imseddqa bis-safa tal-ħsieb. Bil-mezzi tač-čarezza u s-sinčerità jpingi r-realtà, u l-qari jrid ikun penetranti sabiex nifhmu kemm nistgħu l-bixra dinamika tal-moħħ poetiku. Għal Cremona, ir-realtà (kif tixref mill-poeżiji tiegħu) taf tibqa' titnikker fil-bniedem u mal-bidla taż-żmien l-individwu jaf jifhem il-kondizzjoni tal-eżistenza tiegħu aktar. Dan hu parti mill-ġmiel tal-moħħ fis-semplicità u č-čarezza.

M'iniex se nitkellem fuq il-karatteristiċi li nsibu fil-poeżiji ta' din il-gabra għax dan għamiltu, bhala kritiku analitiku, fid-dahla tal-ktieb. Hawn se nitkellem ftit bhala qarrej attiv, fuq kif jaffettwawni dawn il-poeżiji li nsibhom jinsistu fuq l-aspetti kreattivi u transformazzjonali tal-qari.

Kull meta naqra l-poeżiji tiegħu nħoss li nkun irrid nifhem il-pročess poetiku tal-poeta. Il-poeżija ta' Cremona tixħetli dawl li ma bhala fuq ir-relazzjoni bejn il-poeżija u l-esperjenza. Il-poeżija tiegħu tiġi oġġett espressiv li fis-shuhija tiegħu niltaqa' ma' element fundamentali fl-iżvilupp ta' tiġrib uman – tiġrib li lill-poeta affettwalu ħajtu bil-burdati tagħha kollha; u kull burdata li tinsab intratestwalment trid tingħaqad intertestwalment ma' burdati oħrajn halli l-istil mentali jingħaraf aħjar. U mhux hekk biss: l-esperjenza li kull poezija titkellem fuqha tingħaraf bhala s-sit ewlieni għal pročess djalettiku tat-tiġrib, tant li jien-il-qarrej inqabbell (bit-tħassib tiegħi) it-tiġrib tiegħi ma' tiegħu meta nifhem l-esperjenzi poetiċi. Hekk il-poeżija ssir okkażjoni li tgħaqquad l-esperjenzi għax donnu dak li jħoss il-poeta jiddjaloga ma' dak li nħoss jien-il-qarrej fil-pročess tal-qari. Minħabba li l-poeżiji huma espressivi, il-poeta u jien-il-qarrej attiv niltaqgħu ma' xulxin; jiġifieri, l-ambjenti mentali tagħna t-tnejn jiltaqgħu fil-kultura Maltija. Hekk, il-poeżija ta' Cremona ssir funzjonali li twassalni biex ikolli perčezzjoni miġbura mis-shuhija u jien-il-qarrej insir il-producer tat-test Cremonjan.

Il-bniedem fl-ambjent (li jkompli jidher f'dan il-ktieb) huwa l-baži tad-dinja estetika ta' Cremona. Esperjenza poetika hija prodott li juri l-interazzjoni tal-poeta mad-dinja tiegħu u ma' zmienu. U l-konnessjoni tal-poeżija mal-esperjenzi ta' kuljum tfakkarni fir-responsabilità li l-letteratura u s-socjetà jixhtu fuq l-individwu. Fil-ħegga tiegħu Cremona jsir mezz intimu li jiġi xxerjat miegħi-qarrej biex nifhem ftit aktar l-arti tal-għajxien. U din l-arti tal-għajxien tidħol bhala esperjenza estetika li ssir rekord u tfakkira tal-ħajja ċivili u sa čertu pont din l-esperjenza estetika titfa' ġudizzju fuq il-kwalità tal-kontemporanjeta tagħna.

Lil Cremona nifhmu bhala r-raġel li jgarrab u l-moħħ li johloq. Ngħidu aħna, garrab il-mewt ta' martu u moħħu baqa' johloq id-dehriet tal-ġmiel tagħha hafna snin wara mewtha. A young centenarian writing love poems to his dead wife u jghidilha: "kemm nixtieq/ minn dik soddotk ġeblija/ inqajmek jien". Hawnhekk m'hawnx ħarba mill-emozzjoni imma ħarba għal ġol-emozzjoni. Il-funzjoni tal-poeżija tal-imħabba Cremonjana tuniversalizza l-valur tal-ħajja bhala esperjenza u tikkončedi l-klejm tal-immaginazzjoni li tftitex titjib il-bniedem permezz ta' lingwa espressiva. Is-sens ta' familja fih huwa qawwi u fir-realtà nara lil bintu, Mary Sammut-Tagliaferro, tiehu ħsiebu bl-għożża tal-imħabba. U r-ritratt tal-qoxra huwa poezija fih innifsu għax juri lil dan il-bniedem kbir ihaddan l-imħabba fidila tal-kelb gwejjed.

Poeżija lirika ta' Cremona tinzamm fil-memorja fis-shuhija tagħha aktar malajr minn, ngħidu aħna, novella, rumanz, jew dram. U l-qari transformazzjonali jaf iwassal għal xi tifsir komplut, imma mhux mitmum: komplut għax l-interpretazzjoni ta' poezija tkun shiħa fid-dinja testwali tagħha imma dik l-interpretazzjoni tkun trid tissieħeb mal-interpretazzjonijiet tal-poeżiji l-oħra biex jtkompla l-profil mentali tal-poeta; u l-qarrej jgħaddi mill-"karba tal-vjolin" għall-"memorja/ imżewqa bħall-għajxien".

PREMJU MIDALJA TAD-DEHEB 'ĠIEH L-AKKADEMJA TAL-MALTI'

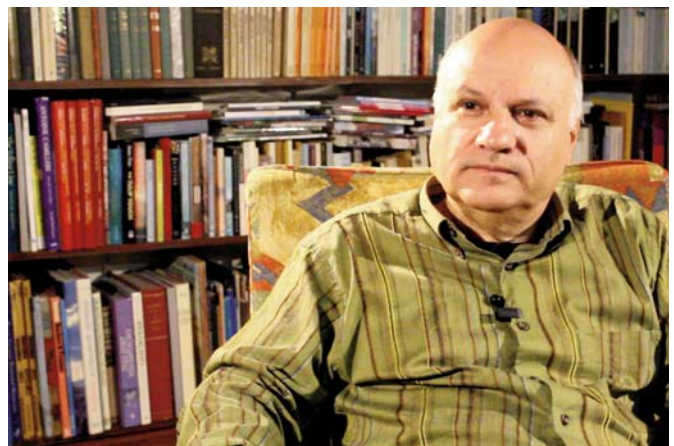
L-Akkademja tal-Malti tat ġieħ lil Trevor Żahra billi pprezentatlu l-midalja tad-deheb għall-karriera letterarja tiegħu. L-investitura tal-midalja saret mill-President ta' Malta l-E.T. Marie-Louise Colerio Preca.

Trevor Żahra twieled iż-Żejtun fl-1947. Ta' età żgħira beda jikteb poezija u stejjerr għat-tfal u fl-1971 ippubblika l-ewwel ktieb tiegħu: Il-Pulena tad-Deheb ... avventura għat-tfal. Minn dakinhar lil hawn kompli jikteb u jippubblika kull sena, u llum, bejn kotba ċkejknin għat-tfal, rumanzi u novelli għall-kbar, huwa ppubblika 'l fuq minn 130 ktieb.

Huwa kien għalliem tal-Malti u tal-Arti u għalhekk Żahra jillustra l-kotba tiegħu huwa stess. Ir-rumanzett "Il-Hajja Sigrieta tan-Nanna Ġenoveffa" ġie tradott u ppubblikat bl-Ingliż, Franciż, u dalwaqt bir-Russu u bin-Norvegiż. Rebaħ il-Premju Nazzjonali tal-Ktieb għal 18-il darba u fl-2004 rċieva l-Medalja għall-Qadi tar-Repubblika bħala rikonoxximent tal-kontribut tiegħu fil-qasam tal-letteratura għat-tfal.

In-nominazzjonijiet tal-membri tal-Akkademja ġew evalwati minn ġurija magħmula mill-Presidenti tal-Akkademja u tal-Kunsill Nazzjonali tal-Malti, u mill-Kap tad-Dipartiment tal-Malti fl-Università.

Mhux se jkollna laqgħa f'Jannar. Il-laqgħa li tmiss tal-Grupp Letteratura Maltija tal-Victoria se tkun nhar il-Ġimgħa, 22 ta' Frar, fil-Librerija taċ-Ċentru Malti ta' Parkville, fis-7.30 pm. Nisperaw li naraw hafna minnkom u ġibu xi qari magħkom. Nilqgħu ukoll xi membri tal-familja tagħkom jew hbiebkom.

Nirringrazzjaw hafna lil dawk kollha li matul il-Festi tal-Milied u tas-Sena l-Ġdida irċevejna mingħandhom hafna xewqat sbieħ u ta' dan aħna għal darb'oħra